Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

3. prosinca 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Uredba (EZ) br. 1/2005 – Članak 1. stavak 5. – Zaštita životinja tijekom prijevoza – Prijevoz pasa lutalica iz jedne države članice u drugu koji obavlja udruga za zaštitu životinja – Pojam ‚gospodarska djelatnost' – Direktiva 90/425/EEZ – Članak 12. – Pojam ‚trgovac uključen u trgovinu unutar Zajednice'"

U predmetu C-301/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Njemačka), odlukom od 9. travnja 2014., koju je Sud zaprimio 24. lipnja 2014., u postupku

Pfotenhilfe-Ungarn e.V.

protiv

Ministerium für Energiewende, Landwirtschaft, Umwelt und ländliche Räume des Landes Schleswig-Holstein,

uz sudjelovanje:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik trećeg vijeća u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (izvjestiteljica) i K. Jürimäe, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 3. lipnja 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Pfotenhilfe-Ungarn e.V., K. Leondarakis, *Rechtsanwalt*,

— za Ministerium für Energiewende, Landwirtschaft, Umwelt und ländliche Räume des Landes Schleswig-Holstein, W. Ewer, *Rechtsanwalt*,

* Jezik postupka: njemački

— za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju F. Urbanija Nerija, *avvocato dello Stato*,

— za austrijsku vladu, G. Eberhard, u svojstvu agenta,

— za Europsku komisiju, B. Eggers i H. Kranenborg, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 10. rujna 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97 (SL 2005, L 3, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 58., str. 151.) kao i članka 12. Direktive Vijeća 90/425/EEZ od 26. lipnja 1990. o veterinarskim i zootehničkim pregledima koji se primjenjuju u trgovini određenim živim životinjama i proizvodima unutar Zajednice s ciljem uspostave unutarnjeg tržišta (SL L 224, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 13., str. 66.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 92/60/EEZ od 30. lipnja 1992. (SL L 268, str. 75.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 18., str. 34., u daljnjem tekstu: Direktiva 90/425).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Pfotenhilfe-Ungarn e.V. (u daljnjem tekstu: Pfotenhilfe-Ungarn), udruge za zaštitu životinja i Ministerium für Energiewende, Landwirtschaft, Umwelt und ländliche Räume des Landes Schleswig-Holstein (Ministarstva za energetsku tranziciju, poljoprivredu, okoliš i ruralna područja Landa Schleswig Holstein, u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u vezi s njegovom odlukom da u odnosu na Pfotenhilfe-Ungarn protegne obveze prijavljivanja i registracije predviđene nacionalnim propisima o zdravlju životinja, nakon što je ta udruga izvršila prekogranični prijevoz pasa.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba br. 1/2005

3 Uvodne izjave 2., 12. i 21. Uredbe br. 1/2005 glase kako slijedi:

„(2) Prema Direktivi Vijeća 91/628/EEZ od 19. studenog 1991. o zaštiti životinja tijekom prijevoza [i o izmjeni direktiva 90/425 i 91/496/EEZ (SL L 340, str. 17.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 806/2003 od 14. travnja 2003. (SL L 122, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 1., str. 109., u daljnjem tekstu: Direktiva 91/628)], Vijeće je donijelo pravila u području prijevoza životinja kako bi uklonilo tehničke prepreke trgovini živim životinjama i omogućilo organizacijama tržišta da nesmetano djeluju, istodobno osiguravajući zadovoljavajuću razinu zaštite za navedene životinje.

[...]

(12) Prijevoz u komercijalne svrhe nije ograničen na prijevoz pri kojem se odvija neposredna razmjena novca, robe ili usluga. Prijevoz u komercijalne svrhe uključuje posebno prijevoz koji izravno ili neizravno uključuje financijsku dobit, ili čiji je cilj financijska dobit.

[...]

(21) Registrirani kopitari iz članka 2. točke (c) Direktive [Vijeća] 90/426/EEZ [od 26. lipnja 1990. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje premještanje i uvoz kopitara iz trećih zemalja (SL L 224, str. 42.), kako je izmijenjena Direktivom 2004/68/EZ (SL L 139, str. 320.)] često se prevoze iz nekomercijalnih razloga i taj se prijevoz mora obaviti u skladu sa sveukupnim ciljevima ove Uredbe. Uzimajući u obzir prirodu tih kretanja, čini se uputnim odstupiti od nekih odredaba kad se registrirani kopitari prevoze zbog natjecanja, trka, kulturnih događanja ili uzgoja (razmnožavanja). [...]“

4 Članak 1. stavci 1. i 5. te uredbe propisuje:

„1. Ova se Uredba primjenjuje na prijevoz živih kralježnjaka koji se prevoze u Zajednici, uključujući posebne preglede koje trebaju obaviti službenici za pošiljke koje napuštaju carinsko područje Zajednice ili u njega ulaze.

[...]

5. Ova se Uredba ne primjenjuje na prijevoz životinja koji se ne odvija u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću [...].“

5 Članak 33. navedene uredbe glasi:

„Direktiva [91/628] [...] od 5. siječnja 2007. [stavlja se] izvan snage. Upućivanja na Direktivu [...] stavljen[u] izvan snage, smatraju se upućivanjem na ovu Uredbu.“

Direktiva 90/425

6 Druga do peta uvodna izjava Direktive 90/425 glase:

„budući da usklađeno djelovanje zajedničke organizacije tržišta životinja i proizvoda životinjskog podrijetla podrazumijeva ukidanje zootehničkih i veterinarskih prepreka za razvoj trgovine predmetnim životinjama i proizvodima unutar Zajednice; budući da je u tom pogledu slobodno kretanje životinja i poljoprivrednih proizvoda temeljno obilježje zajedničke organizacije tržišta te bi trebalo olakšati racionalan razvoj poljoprivredne proizvodnje i optimalnu uporabu faktora proizvodnje;

budući da se u području veterinarstva trenutačno koriste granice za provedbu pregleda u svrhu zaštite javnog zdravlja i zdravlja životinja;

budući da je krajnji cilj osigurati da se veterinarski pregledi provode isključivo na mjestu otpreme; budući da postizanje tog cilja podrazumijeva usklađivanje temeljnih zahtjeva vezanih za zaštitu zdravlja životinja;

budući da, s ciljem uspostave zajedničkog tržišta, u očekivanju postizanja tog cilja, naglasak treba staviti na preglede koji se provode na mjestu otpreme i na organiziranje onih koje bi se mogli provoditi na mjestu odredišta; budući da bi takvo rješenje za sobom povlačilo obustavu veterinarskih pregleda na unutarnjim granicama Zajednice i budući da u tom kontekstu postoji dobar razlog za zadržavanje zdravstvenog certifikata ili identifikacijskog dokumenta, u skladu s pravilima Zajednice;

[...]“

7 Članak 1. Direktive 90/425 propisuje:

„Države članice osiguravaju da se veterinarski pregledi na živim životinjama i proizvodima koji su obuhvaćeni direktivama navedenima u Prilogu A ili na onima navedenima u članku 21. prvom stavku koji su namijenjeni trgovini, više ne obavljaju na granicama, bez obzira na članak 7., nego da se obavljaju u skladu s ovom Direktivom.

[...]

Ova se Direktiva ne primjenjuje na veterinarske preglede za kretanje kućnih ljubimaca između država članica koje su u pratnji i pod odgovornošću fizičke osobe ako takva premještanja nisu predmet komercijalnih transakcija.“

8 Prema članku 2. točki 3. te direktive:

„Za potrebe ove Direktive:

[...]

3. ‚trgovina‘ znači trgovina između država članica u smislu članka 9. stavka 2. Ugovora [o EEZ-u];

[...]“

9 Člankom 12. navedene direktive propisano je:

„Države članice osiguravaju da svi trgovci uključeni u trgovinu životinjama i/ili proizvodima obuhvaćenima člankom 1. unutar Zajednice:

a) na zahtjev nadležnog tijela, moraju biti prethodno upisani u službeni upisnik;

b) vode evidenciju otprema i, za primatelje navedene u članku 5. stavku 1. točki (b) podtočki iii., kasnijeg odredišta životinja i proizvoda.

Navedena evidencija se čuva tijekom razdoblja koje utvrdi nadležno državno tijelo tako da se može predočiti nadležnom tijelu na zahtjev.“

10 U Prilogu A Direktivi 90/425 nabrajaju se direktive koje propisuju veterinarske preglede na živim životinjama koji se moraju obaviti u skladu s odredbama te direktive. Među navedenim aktima nalazi se i Direktiva 91/628.

Uredba (EZ) br. 998/2003

11 Uredba (EZ) br. 998/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o zahtjevima zdravlja životinja primjenjivim na nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca i o izmjeni Direktive Vijeća 92/65/EEZ (SL L 146, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 14., str. 119.) stavljena je izvan snage Uredbom (EU) br. 576/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o nekomercijalnom premještanju kućnih ljubimaca (SL L 178, str. 1.) (SL, posebno

izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 72., str. 258.). Međutim, uzimajući u obzir vrijeme kada su se dogodile činjenice iz glavnog postupka, mjerodavna je Uredba br. 998/2003. Članak 1. te uredbe glasio je:

„Ova uredba utvrđuje zahtjeve zdravlja životinja koje se primjenjuju na nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca i pravila koja se primjenjuju na nadzor takvog kretanja.“

12 Člankom 2. prvim podstavkom bilo je propisano:

„Ova se Uredba primjenjuje na kretanje kućnih ljubimaca između država članica ili iz trećih zemalja životinjskih vrsta navedenih u Prilogu I.“

13 U skladu s člankom 3. točkom (a) iste uredbe:

„Za potrebe ove Uredbe:

(a) ‚kućni ljubimci' znači životinje vrsta navedenih u Prilogu I. koje su u pratnji njihovih vlasnika ili fizičke osobe koja je odgovorna za takve životinje u ime vlasnika tijekom njihova kretanja i koje nisu namijenjene prodaji ili prijelazu u vlasništvo drugog vlasnika;

[...]“

14 Među životinjskim vrstama koje su bile navedene u Prilogu I. Uredbi br. 998/2003, u dijelu A, bili su i psi.

Njemačko pravo

15 Članak 4. Uredbe o suzbijanju bolesti životinja na unutarnjem tržištu (Binnenmarkt-Tierseuchenschutzverordnung, u daljnjem tekstu: Uredba o suzbijanju bolesti životinja) kojom se, među ostalim, prenosi članak 12. točka (a) Direktive 90/425, glasio je kako slijedi:

„Tko u obavljanju svoje profesionalne djelatnosti želi:

1. unijeti ili uvesti životinje ili robu koja se navodi u Prilogu 1. na područje Zajednice ili

2. prevesti domaće papkare prilikom unosa ili uvoza na područje Zajednice dužan je to prijaviti nadležnim tijelima prije poduzimanje te radnje. Navedeno se ne primjenjuje na poduzeća koja moraju ishoditi odobrenje prema članku 15. stavcima 1. ili 3. ili članku 14. Uredbe o suzbijanju bolesti riba (Fischseuchen-Verordnung), kao i na poduzeća koja su za obavljanje djelatnosti iz prve rečenice registrirana ili za to imaju odobrenje u drugoj državi članici. Nadležna tijela upisuju prijavljena poduzeća u registar pri čemu im dodjeljuju registarski broj.“

Glavni postupak i prethodna pitanja

16 Pfotenhilfe-Ungarn je registrirana udruga (*eingetragener Verein*) i priznat joj je status općekorisne organizacije prema nacionalnom poreznom pravu, a njegov cilj jest poticanje zaštite životinja i pružanje aktivne zaštite. U njegovoj ponudi na internetskom portalu nalazi se, među ostalim, udomljavanje pasa lutalica koje su uglavnom prikupile udruge za zaštitu životinja u Mađarskoj. Kada netko želi udomiti psa, Pfotenhilfe-Ungarn s njim sklapa „ugovor o zaštiti“ kojim se ta osoba obvezuje poštovati dobrobit psa te platiti svotu koja u pravilu iznosi 270 eura. Nakon što je ugovor sklopljen, predmetne pse članovi udruge Pfotenhilfe-Ungarn prevoze u Njemačku, gdje se obavlja primopredaja

osobama koje su ih pristale udomiti. Pritom se vlasništvo nad psima ne prenosi na te osobe pa u slučaju kršenja „ugovora o zaštiti“, Pfotenhilfe-Ungarn može tražiti povrat psa. Udruga je na taj način udomila više od 2000 pasa u razdoblju od 2007. i 2012.

17 Pfotenhilfe-Ungarn je 29. prosinca 2009. izvršio prijevoz 39 pasa iz Mađarske u Njemačku. Budući da se sumnjalo u zdravstveno stanje i evidenciju cijepljenja za jednog od prevezenih pasa, Ministarstvo je okružnicom naložilo mjesnim veterinarskim službama da obave pregled svih životinja koje su stigle u toj pošiljci.

18 S tim u vezi, Ministarstvo je smatralo da se Pfotenhilfe-Ungarn ne može pozivati na sanitarne uvjete koji se primjenjuju na nekomercijalno kretanje kućnih životinja, predviđene Uredbom br. 998/2003, jer su prijevoz i smještaj životinja koje ta udruga organizira gospodarska djelatnost. Slijedom toga, valja primijeniti odredbe Uredbe br. 1/2005 pa je Pfotenhilfe-Ungarn dužan poštovati obveze prijavljivanja i registracije predviđene nacionalnim propisom o zdravlju životinja, a osobito člankom 4. Uredbe o suzbijanju bolesti životinja.

19 Tužbu koju je Pfotenhilfe-Ungarn podnio protiv odluke Ministarstva odbio je Verwaltungsgericht (Upravni sud). Oberverwaltungsgericht (Viši regionalni upravni sud) odbio je i žalbu udruge Pfotenhilfe-Ungarn protiv potonje presude. Stoga je ta udruga protiv navedene presude izjavila reviziju (*Revision*) sudu koji je uputio zahtjev, to jest Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud).

20 Sud koji je uputio zahtjev, kao prvo, pita je li isključena primjena Uredbe br. 1/2005 na spor o kojem mora odlučiti ako se ona u skladu s člankom 1. stavkom 5. te uredbe „ne primjenjuje na prijevoz životinja koji se ne odvija u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću“. Sud koji je uputio zahtjev posebno dvoji oko opsega pojma „gospodarske djelatnosti“ koji se navodi u toj odredbi kao i oko toga koliko je s tim u vezi relevantno postojanje dobiti ili cilja stjecanja dobiti, osobito uzimajući u obzir uvodne izjave 12. i 21. te uredbe.

21 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev želi saznati pod kojim se uvjetima može smatrati da je netko „trgovac uključen u trgovinu unutar Zajednice“ u smislu članka 12. Direktive 90/425 (*Unternehmer*, u njemačkoj verziji te direktive). Prema shvaćanju tog suda, uopće nije dvojbeno da Pfotenhilfe-Ungarn obavlja trgovinu unutar Zajednice u smislu te odredbe. Međutim, nije jasno može li se ta udruga smatrati „poduzetnikom“ (*Unternehmen*, u njemačkoj verziji te direktive), s obzirom na to da se za to u skladu sa sudskom praksom Suda zahtijeva obavljanje gospodarske aktivnosti.

22 U tim je okolnostima Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li riječ o prijevozu životinja koji se ne odvija u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1/2005 kada taj prijevoz obavlja udruga za zaštitu životinja koja je priznata kao neprofitna, a taj prijevoz služi udomljavanju pasa lutalica kod trećih osoba uz naknadu (naknada za zaštitu - ‚Schutzgebühr‘) koja:

   (a) ne pokriva ili jedva pokriva troškove koje udruga ima za životinju, prijevoz i smještaj,

   (b) prelazi te troškove, ali dobit služi za financiranje preostalih nepokrivenih troškova za smještaj ostalih životinja lutalica, troškova za životinje lutalice ili drugih projekata za zaštitu životinja?

2. Je li riječ o trgovcu koji je uključen u trgovinu životinja u smislu članka 12. Direktive 90/425/EEZ kada udruga za zaštitu životinja koja je priznata kao neprofitna dovodi pse lutalice u Njemačku i udomljava ih kod trećih osoba uz naknadu (‚Schutzgebühr‘) koja:

   (a) ne pokriva ili jedva pokriva troškove koje udruga ima za životinju, prijevoz i smještaj,

(b) prelazi te troškove, ali dobit služi za financiranje preostalih nepokrivenih troškova za smještaj ostalih životinja lutalica, troškova za životinje lutalice ili drugih projekata za zaštitu životinja?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

23 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li pojam „gospodarska djelatnost“ u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2005 tumačiti na način da obuhvaća djelatnost poput one u glavnom postupku koja se odnosi na prijevoz pasa lutalica iz jedne države članice u drugu, a koji obavlja općekorisna udruga radi udomljavanja tih pasa kod osoba koje su se obvezale preuzeti ih uz plaćanje novčanog iznosa koji načelno pokriva troškove koji su udruzi nastali tom prigodom.

24 S tim u svezi, valja na samom početku istaknuti da Uredba br. 1/2005 ne određuje opseg pojma „gospodarska djelatnost“. Međutim, ako takav pojam nije definiran u pravu Unije valja ga tumačiti osobito s obzirom na njegov kontekst i ciljeve koje je postavio zakonodavac Unije (vidjeti u tom smislu presudu Szatmári Malom, C-135/13, EU:C:2014:327, t. 31. i navedenu sudsku praksu).

25 Što se tiče, kao prvo, konteksta u kojem se nalazi taj pojam, valja istaknuti da se prema članku 1. stavku 5. Uredbe br. 1/2005 ta uredba „ne primjenjuje na prijevoz životinja koji se ne odvija u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću“. Ta odredba ne razlikuje profitne i neprofitne gospodarske djelatnosti.

26 Pritom se u uvodnoj izjavi 12. Uredbe br. 1/2005 navodi da prijevoz u komercijalne svrhe nije ograničen na prijevoz pri kojem se odvija neposredna razmjena novca, robe ili usluga i da uključuje posebno prijevoz koji izravno ili neizravno uključuje financijsku dobit, ili čiji je cilj financijska dobit. Međutim, protivno onomu što Pfotenhilfe-Ungarn tvrdi u svojem pisanom očitovanju, ne može se na temelju te uvodne izjave zaključiti da gospodarska djelatnost podrazumijeva nastanak ili namjeru stjecanja.

27 Naime, iz uvodne izjave 21. te uredbe proizlazi da nije isključeno da se čak i za prijevoze iz nekomercijalnih razloga može u određenim slučajevima smatrati da su obuhvaćeni pojmom gospodarske djelatnosti u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe br. 1/2005. Kako se u toj uvodnoj izjavi napominje, registrirani kopitari često se prevoze iz nekomercijalnih razloga, a posebno radi sudjelovanja u trkama ili kulturnim događanjima. Iako je riječ o nekomercijalnom prijevozu i taj se prijevoz načelno mora obaviti u skladu s odredbama te uredbe.

28 Također se treba osloniti na širi kontekst u kojem je smješten članak 1. stavak 5. Uredbe br. 1/2005.

29 Pravna osnova za tu uredbu bio je članak 37. UEZ-a (sada članak 43. UFEU-a), što znači da je dio politike unutarnjeg tržišta. U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, uvoz robe ili pružanje usluga uz naplatu moraju se smatrati gospodarskim djelatnostima u smislu Ugovora (vidjeti u tom smislu presude Schindler, C-275/92, EU:C:1994:119, t. 19.; Meca-Medina i Majcen/Komisija, C-519/04 P, EU:C:2006:492, t. 22. i 23. kao i Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, t. 27. i 28.). Presudan čimbenik na temelju kojeg se može smatrati da neka djelatnost ima gospodarski karakter jest to da se ne smije obavljati bez naknade (vidjeti u tom smislu presudu Jundt, C-281/06, EU:C:2007:816, t. 32.).

30 Nasuprot tomu, da bi se neku djelatnost smatralo „gospodarskom“, nije nužno da se obavlja s ciljem stjecanja dobiti (vidjeti u tom smislu presude Smits i Peerbooms, C-157/99, EU:C:2001:404, t. 50. i 52. kao i Jundt, C-281/06, EU:C:2007:816, t. 33.).

31 Slijedom toga, djelatnost poput one u glavnom postupku – to jest učestali prijevoz velikog broja pasa koji općekorisna udruga obavlja radi isporuke tih životinja pojedincima koji ih udomljavaju na temelju ugovora koji predviđa da se toj udruzi mora platiti određeni novčani iznos - obavlja se kao gospodarska djelatnost u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe br. 1/2005, bez obzira što cilj te udruge nije stjecanje dobiti i što ona ne ostvaruje dobit.

32 Činjenica da se vlasništvo nad psima ne prenosi udomiteljima ne može promijeniti taj zaključak. U svakom slučaju, djelatnosti poput onih koje obavlja Pfotenhilfe-Ungarn mogu se smatrati pružanjem usluga udomiteljima, a time i „gospodarskom djelatnošću“ u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe br. 1/2005.

33 Kao drugo, to tumačenje potkrijepljeno je ciljevima Uredbe br. 1/2005, a to su zaštita životinja tijekom prijevoza, što je glavni cilj te uredbe, kao i uklanjanje tehničkih prepreka trgovini živim životinjama i nesmetano djelovanje organizacija tržišta, koji se navode u uvodnoj izjavi 2. te uredbe (vidjeti u tom smislu presudu Danske Svineproducenter, C-316/10, EU:C:2011:863, t. 44.).

34 Uzimajući u obzir te ciljeve, pojam gospodarska djelatnost ne može se usko tumačiti. Kada bi se opseg Uredbe br. 1/2005 ograničio samo na gospodarske djelatnosti koje se obavljaju samo s ciljem stjecanja dobiti, to bi, kako je nezavisna odvjetnica istaknula u točki 53. svojeg mišljenja, posebno dovelo u opasnost ostvarenje glavnog cilja te uredbe koji se navodi u prethodnoj točki ove presude.

35 Slijedom toga, pojam „gospodarska djelatnost“ u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2005 treba tumačiti na način da obuhvaća djelatnost poput one u glavnom postupku koja se odnosi na prijevoz pasa lutalica iz jedne države članice u drugu, a koji obavlja općekorisna udruga radi udomljavanja tih pasa kod osoba koje su se obvezale preuzeti ih uz plaćanje novčanog iznosa koji načelno pokriva troškove koji su udruzi nastali tom prigodom.

Drugo pitanje

36 Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev želi saznati treba li pojam „trgovci uključeni u trgovinu unutar Zajednice“ u smislu članka 12. Direktive 90/425 tumačiti na način da obuhvaća, među ostalim, i općekorisnu udrugu koja prevozi pse lutalice iz jedne države članice u drugu radi udomljavanja tih pasa kod osoba koje su se obvezale preuzeti ih uz plaćanje novčanog iznosa koji načelno pokriva troškove koji su udruzi nastali tom prigodom.

37 Kao prvo, valja razmotriti primjenjuje li se Direktiva 90/425 na predmet poput onoga u glavnom postupku.

38 Prema članku 1. četvrtom stavku, ta se direktiva ne primjenjuje na veterinarske preglede za kretanje kućnih ljubimaca između država članica koje su u pratnji i pod odgovornošću fizičke osobe ako takva premještanja nisu predmet komercijalnih transakcija. Ta kretanja su uređena Uredbom br. 998/2003, pod uvjetom da su životinje u pratnji vlasnika ili fizičke osobe koja je odgovorna za takve životinje u ime vlasnika tijekom njihova kretanja i da nisu namijenjene prodaji ili prijenosu vlasništva na drugog vlasnika.

39 S tim u vezi, valja utvrditi da odstupanje predviđeno člankom 1. četvrtim stavkom Direktive 90/425 pobliže određuje da kućni ljubimac mora biti u pratnji fizičke osobe koja je za njega odgovorna prilikom kretanja. Stoga se prijevoz koji obavlja pravna osoba ne uzima u obzir radi primjene tog odstupanja. Sud koji je uputio zahtjev dužan je provesti provjere koje su potrebne u tom pogledu.

40 U svakom slučaju, navedena iznimka odnosi se isključivo na kretanja kućnih ljubimaca između država članica koji nisu predmet komercijalnih transakcija. Premda udruzi poput Pfotenhilfe-Ungarn kojoj je priznat status općekorisne udruge nije cilj stjecati dobit ili obavljati komercijalne transakcije, kao što je

nezavisna odvjetnica istaknula u točki 57. svojeg mišljenja, postoji određena sličnost između djelatnosti udomljavanja pasa kod osoba koje su ih pristale preuzeti uz plaćanje određenog novčanog iznosa i djelatnosti prodaje pasa u uzgajalištu. Stoga se ne može smatrati da prva vrsta djelatnosti uopće nije predmet komercijalnih transakcija u smislu članka 1. četvrtog stavka Direktive 90/425.

41 Slijedom toga, spor u glavnom postupku ulazi u područje primjene Direktive 90/425.

42 Zato, kao drugo, valja ispitati može li se smatrati da je udruga poput Pfotenhilfe-Ungarn kojoj je priznat status općekorisne udruge „trgovac uključen u trgovinu životinjama unutar Zajednice“ u smislu članka 12. Direktive 90/425.

43 Iz odluke kojom je upućen zahtjev proizlazi da se taj sud, uz upućivanje na verziju na njemačkom jeziku pojma „trgovac“ („Unternehmer“), pita je li to isto što i pojam „poduzetnik“ („Unternehmen“) pa se, kako taj sud navodi, samo osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost mogu smatrati „trgovcima“.

44 Točno je da neke jezične verzije Direktive 90/425 upotrebljavaju izraz koji upućuje na obavljanje gospodarske djelatnosti pa čak i namjeru stjecanja dobiti, kako je nezavisna odvjetnica istaknula u točki 62. svojeg mišljenja, a osobito verzije na njemačkom, engleskom, nizozemskom i švedskom jeziku koje upotrebljavaju izraze „Unternehmer“, „dealers“, „handelaars“ i „handlare“. Međutim, ostale jezične verzije poput, među ostalim, one na španjolskom („agentes“), danskom („erhvervsdrivende“), francuskom („opérateurs“), talijanskom („operatori“), portugalskom („operadores“) i rumunjskom jeziku („operatorii“) upotrebljavaju izraze kojima je opseg neutralniji i općenitiji.

45 Prema tome, pojam „trgovac“ nije posebna pretpostavka, s obzirom na to da se mjerodavni kriterij za primjenu članka 12. Direktive 90/425 temelji na djelatnostima koje trgovac obavlja, a to je „trgovina unutar Zajednice“.

46 Što se tiče potonjeg pojma, iz članka 2. točke 3. Direktive 90/425 proizlazi da je riječ o trgovini u smislu članka 28. stavka 1. UFEU-a. U skladu s potonjom odredbom koja se nalazi u glavi II. pod naslovom „Slobodno kretanje robe“, carinska unija obuhvaća cjelokupnu trgovinu robom.

47 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, pod „robom“ u smislu te odredbe treba smatrati proizvode kojima se vrijednost može izraziti u novcu i koji kao takvi mogu biti predmet komercijalnih transakcija (presuda Komisija/Italija, 7/68, EU:C:1968:51, str. 626.). Ta definicija obuhvaća i životinje (vidjeti u tom smislu presudu Komisija/Belgija, C-100/08, EU:C:2009:537, t. 83.). Kako je nezavisna odvjetnica istaknula u točki 63. svojeg mišljenja, odredbe UFEU-a o slobodi kretanja robe načelno se primjenjuju bez obzira na to prelazi li roba državnu granicu radi prodaje ili daljnje prodaje ili radi osobne uporabe ili potrošnje (vidjeti u tom smislu presudu Schumacher, 215/87, EU:C:1989:111, t. 22.).

48 Slijedom toga, kako bi se djelatnost koju trgovac obavlja smatrala „trgovinom unutar Zajednice“ u smislu članka 12. Direktive 90/425, nije presudno je li cilj te djelatnosti stjecanje dobiti.

49 Na kraju, u skladu s drugom, trećom i četvrtom uvodnom izjavom, cilj te direktive u kontekstu uspostavljanja unutarnjeg tržišta jest uklanjanje prepreka za razvoj trgovine životinjama unutar Zajednice, osobito ograničavanjem veterinarskih pregleda isključivo na mjesto otpreme što podrazumijeva usklađivanje temeljnih zahtjeva vezanih za zaštitu javnog zdravlja i zdravlja životinja.

50 Zato članak 12. Direktive 90/425, prema kojem svi trgovci uključeni u trgovinu životinjama obuhvaćenima tom direktivom unutar Zajednice na zahtjev nadležnog tijela moraju biti prethodno upisani u službeni upisnik i voditi evidenciju otprema, valja tumačiti u skladu s tim ciljem. Službeni upisnik trgovaca i evidencija otprema omogućuje nadležnim tijelima države članice podrijetla i države članice odredišta da provode redovne veterinarske preglede i veterinarske preglede uzimanjem uzoraka koji su potrebni radi postizanja ciljeva te direktive.

51 U situaciji poput one u glavnom postupku, u kojoj se iz jedne države članice u drugu grupno prevozi veliki broj pasa lutalica koji su - što su Pfotenhilfe-Ungarn i Europska komisija naglasili na raspravi pred Sudom - općenito lošijeg zdravlja nego drugi psi, cilj Direktive 90/425, to jest da se uklone prepreke za razvoj trgovine životinjama unutar Zajednice i da se usklade pravila o zaštiti javnog zdravlja i zdravlja životinja, ne bi se mogao ostvariti kada se članak 12. te direktive ne bi primjenjivao na takvu situaciju.

52 Slijedom toga, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da pojam „trgovci uključeni u trgovinu unutar Zajednice“ u smislu članka 12. Direktive 90/425 treba tumačiti na način da obuhvaća, među ostalim, i općekorisnu udrugu koja prevozi pse lutalice iz jedne države članice u drugu radi udomljavanja tih pasa kod osoba koje su se obvezale preuzeti ih uz plaćanje novčanog iznosa koji načelno pokriva troškove koji su udruzi nastali tom prigodom.

Troškovi

53 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Pojam „gospodarska djelatnost“ u smislu članka 1. stavka 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97 treba tumačiti na način da obuhvaća djelatnost poput one u glavnom postupku koja se odnosi na prijevoz pasa lutalica iz jedne države članice u drugu, a koji obavlja općekorisna udruga radi udomljavanja tih pasa kod osoba koje su se obvezale preuzeti ih uz plaćanje novčanog iznosa koji načelno pokriva troškove koji su udruzi nastali tom prigodom.**

2. **Pojam „trgovci uključeni u trgovinu unutar Zajednice“ u smislu članka 12. Direktive Vijeća 90/425/EEZ od 26. lipnja 1990. o veterinarskim i zootehničkim pregledima koji se primjenjuju u trgovini određenim živim životinjama i proizvodima unutar Zajednice s ciljem uspostave unutarnjeg tržišta, kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 92/60/EEZ od 30. lipnja 1992., treba tumačiti na način da obuhvaća, među ostalim, i općekorisnu udrugu koja prevozi pse lutalice iz jedne države članice u drugu radi udomljavanja tih pasa kod osoba koje su se obvezale preuzeti ih uz plaćanje novčanog iznosa koji načelno pokriva troškove koji su udruzi nastali tom prigodom.**

Potpisi